

Î N C H E I E R E

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Floarea Pietrei”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Floarea Pietrei” împotriva Consiliului comunei Mănoilești, raionul Ungheni, intervenient accesoriu Întreprinderea de Producție „Codreanca” Societate pe Acțiuni cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Floarea Pietrei” și a fost menținută hotărârea din 3 august 2018 a Judecătoria Ungheni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 6 februarie 2018, SRL „Floarea Pietrei” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunei Mănoilești, raionul Ungheni, intervenient accesoriu ÎP „Codreanca” SA cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că potrivit actului comisiei interdepartamentale privind transmiterea, recepția spre valorificare industrială a zăcământului de argile și roci de nisip „Ungheni-3” din 24 decembrie 2004, i-a fost transmis SRL „Floarea Pietrei” zăcământul de argile, utile pentru producerea cărămizii și cheramzitului „Ungheni-3” în cantitate de 2551 000 m³ la categoriile A+B+Ci și rezervele de nisipuri-degrasante în cantitate de 160 000 m³ la categoriile A+B+Ci pentru valorificarea industrială.

Prin actul de confirmare a perimetrului minier din 14 martie 2009, a fost confirmat perimetrul minier pentru exploatarea zăcământului complex de materie primă pentru producerea cărămizilor și cheramzitului „Ungheni-3” prin metoda deschisă.

Conform actului menționat, suprafața proiecției perimetrului minier, delimitată pe copia planului topografic prin punctele unghiulare constituie 12.68 ha, iar termenul de acțiune a perimetrului minier a fost stabilit până la epuizarea zăcământului.

Societatea a menționat că suprafața și perimetrul minier a zăcământului complex de materie primă pentru producerea cărămizilor și cheramzitului „Ungheni-3” este confirmată și prin actul nr. 39 din anul 1991.

A indicat că la 19 septembrie 2014, Ministerul Mediului, în conformitate cu Codul Subsolului al Republicii Moldova nr.3-XVI din 2 februarie 2009, al Hotărârii Guvernului nr.570 din 11 septembrie 2009, a încheiat contractul nr.195 de transmitere în folosință a sectorului de subsol numit, zăcământul complex de nisip degresat și argilă „Ungheni-3”.

În baza deciziei Consiliului com. Mănoilești, raionul Ungheni nr.5/5/7 din 17 august 2006, la 22 decembrie 2006 a fost încheiat cu ÎP „Codreanca” SA contractul de vânzare - cumpărare a terenului agricol proprietate publică cu suprafața de 6.701 ha, fiind întocmit în acest sens, procesul - verbal cu privire la desfășurarea licitării lotului de teren nr.1 din 25 octombrie 2006 și procesul-verbal nr.01 cu privire la rezultatele licitării cu strigare a terenului, însă a fost stabilit că terenul dat se suprapune cu perimetrul minier.

A menționat că, în condițiile enunțate, acumulând toate actele necesare, SRL „Floarea Pietrei” s-a adresat Primăriei și Consiliului com. Mănoilești, raionul Ungheni pentru transmiterea în natură a terenului, însă prin răspunsul recepționat, a fost informat că este disponibil doar terenul cu suprafața de 3,8 ha.

Ca urmare, a depus Consiliului com. Mănoilești, raionul Ungheni o cerere, prin care a solicitat transmiterea în folosință pe termen nelimitat a sectorului de teren cu suprafața de 3,8 ha, disponibil din perimetru minier a carierei „Ungheni 3” pentru a efectua lucrări de extragere a zăcământului din carieră, teren care i-a fost transmis după multe negocieri.

Astfel, a fost formată o comisie, care s-a întrunit într-o ședință comună de determinare a apartenenței juridice a terenului fondului forestier, amplasat în hotarele perimetrului minier „Cariera Ungheni 3” din 15 august 2017, soldată cu întocmirea procesului – verbal, unde a fost consemnată concluzia de inițiere a procedurii de determinare, selectare și transmitere în schimb a unor terenuri.

La 18 octombrie 2017, a adresat o cerere Consiliului com. Mănoilești, raionul Ungheni, solicitând inițierea procedurii de determinare, selectare și transmitere în schimb a unor terenuri, care prin decizia nr.7/14/2 din 6 decembrie 2017, recepționată la 5 ianuarie 2018, i-a fost refuzată solicitarea, motivându-și soluția pe faptul că schimbul solicitat urmează să fie efectuat prin licitație.

Reclamanta a considerat că decizia Consiliului com. Mănoilești, raionul Ungheni nr.7/14/2 din 6 decembrie 2017 este una neîntemeiată, deoarece ultimul, a omis să-și motiveze argumentele de refuz în admiterea cererii examinate.

Astfel, susține că SRL ”Floarea Pietrei” a fost pus în dificultate și impus să ghicească despre motivele reale, deoarece doar faptul că urmează schimbul solicitat să fie efectuat prin licitație, nu constituie un temei legal.

În acest sens a indică prevederile art.77 al Legii privind administrația publică locală, care stabilește că înstrăinarea, concesiunea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii, cu excepția cazurilor stabilite expres prin lege, or, schimbul nu este o înstrăinare, ci o tranzacție cu titlu gratuit.

Societatea a relatat că dreptul de a exploata zăcământul de argile, utile pentru producerea cărămizii și cheramzitului „Ungheni 3” este un lucru cert, confirmat prin înscrisuri respective. Dreptul de folosință asupra sectorului de subsol înseamnă posibilitatea beneficiarului subsolului de a realiza tipurile de folosire a sectorului de subsol și se realizează în limitele sectorului atribuit beneficiarului

subsolului sub formă de perimetru minier sau geologic, potrivit clauzelor prevăzute de contract. Subsolul se atribuie în folosință pentru extragerea substanțelor minerale utile, inclusiv a apelor subterane și resurselor curative naturale.

Cu referire la prevederile art. 6 din Codul subsolului, a susținut că prin acțiunile sale, Consiliul com. Mănoilești, raionul Ungheni prejudiciază grav interesele SRL „Floarea Pietrei” prin blocarea ilegală a activității întreprinderii, precum și lezarea reputației întreprinderii.

În acest context a remarcat că și statul este prejudiciat, or, zăcămintul complex de nisip degresat și argilă „Ungheni 3” este inclus în lista obiectelor-sursă de aprovizionare cu materiale de construcție a drumurilor naționale din regiune din împrumuturi externe, a căror construcție este sistată anume din motivul lipsei materialelor de construcție.

SRL „Floarea Pietrei” a solicitat repunerea în termen, anularea deciziei Consiliului com. Mănoilești, raionul Ungheni nr.7/14/2 din 6 decembrie 2017, obligarea Consiliului com. Mănoilești, raionul Ungheni de a determina, selecta și transmite în schimb ÎP „Codreanca” SA a unor terenuri cu aceeași destinație și suprafață și înaintarea de către agentul economic a propunerii de încheiere a contractului de schimb a bunurilor imobile.

Prin hotărârea din 3 august 2018 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Floarea Pietrei”, a fost respinsă ca nefondată. (f.d. 67-71)

La 21 august 2018, SRL „Floarea Pietrei” a declarat apel împotriva hotărârii din 3 august 2018 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central.

Prin decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Floarea Pietrei” și a fost menținută hotărârea din 3 august 2018 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut prevederile art. 117 alin. (1), 118 alin. (1), 121 și 130 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, care reglementează probele și probațiunea, art. 1, 3, 5, 14, 16 și 24 alin. (3) ale Legii contenciosului administrativ, art. 1, 38, 39 și 40 ale Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1170 din 25 octombrie 2016, care stabilește procedura cu privire la modul de transmitere și schimbare a destinației și schimb de terenuri, precum și art. 10 și 14 alin. (1) ale Legii cu privire la administrația publică locală.

În această ordine de idei, Colegiul Curții de Apel Chișinău a remarcat că prima instanță just a soluționat cauza, elucidând pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și determinând corect raportul juridic dedus judecății.

Astfel, instanța de apel a conchis că vânzarea terenului ÎP „Codreanca” SA de către Consiliul com. Mănoilești, raionul Ungheni, a avut loc în mod legal, or, prin decizia Consiliului com. Mănoilești, raionul Ungheni nr. 5/5/7 din 17 august 2006, autoritatea publică locală a dispus de proprietatea publică de stat, care potrivit legii se înstrăinează la licitație, în baza deciziei ultimei.

Prin urmare, Colegiul instanței de apel a concluzionat că în prezent, ÎP „Codreanca” SA deține terenul vizat în cererea de chemare în judecată, cu drept de proprietate privată.

Mai mult, Curtea de Apel Chișinău a considerat că criticele aduse de SRL „Floarea Pietrei” sunt neîntemeiate, în condițiile în care prima instanță corect a interpretat prevederile legii aplicabile speței.

Instanța de apel a notat că procedura de schimb a terenurilor, este reglementată imperativ, prin lege, astfel încât, pot fi schimbate doar terenurile proprietate publică a statului.

În acest context, a relatat că SRL „Floarea Pietrei” nu a anexat acordul proprietarului terenului a cărui schimb îl solicită, dar la examinarea prezentei cauze nici nu a prezentat anumite probe admisibile și pertinente, care ar demonstra că a adresat ÎI „Codreanca” SA în vederea soluționării chestiunii schimbului terenului respectiv.

Pe cale de consecință, Curtea de Apel Chișinău analizând actul administrativ contestat, a conchis că decizia Consiliului com. Mănoilești, raionul Ungheni nr. 7/14/2 di n 6 decembrie 2017 a fost emisă de către organul competent, cu respectarea procedurii stabilite de lege, iar careva încălcări de lege care ar duce la ilegalitatea actului administrativ contestat, lipsesc.

La 24 ianuarie 2019, SRL „Floarea Pietrei”, a declarat recurs împotriva deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, prin care a fost menținută hotărârea primei instanțe, aceasta deoarece la emiterea acestora au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material, precum și a fost interpretată eronat legea.

SRL „Floarea Pietrei” a reiterat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei.

Recurenta, a subliniat că administrația publică locală a încălcat cerințele art. 40 al Codului subsolului, prin care drepturile beneficiarului subsolului sunt apărute și a dus la imixtiunea autorităților publice locale în activitatea economică a beneficiarilor subsolului legată de folosirea subsolului.

În așa mod, acțiunile administrației publice locale a com. Mănoilești, raionul Ungheni, au dus la neglijarea și cerințelor art. 49 Codului subsolului care statuează că exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile se efectuează în limitele perimetrului minier atribuit.

Astfel, prezintă relevanță faptul că terenul în cauză are destinație agricolă, preponderent pășuni, iar ÎP „Codreanca” SA din 2006 până în prezent nu a valorificat terenul dat, or, terenul respectiv, a fost înstrăinat cu scopul de a crea impedimente SRL „Floarea Pietrei”, fapt confirmat prin hotărârea din 10 octombrie 2016 a Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiu aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) Cod administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 27 noiembrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 24 noiembrie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de SRL „Floarea Pietrei” în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Floarea Pietrei” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de SRL „Floarea Pietrei”.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) Cod administrativ și art. 270 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Floarea Pietrei”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva